

รายงานการไปราชการ ประชุม/สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ปฏิบัติการวิจัย ดูงาน ณ ต่างประเทศ
และการไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑.๑ รายชื่อผู้เข้าร่วมการสัมมนา

- ๑) นางวรรณพรณ หิมพานต์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการปลูกป่า
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ๒) นายทรัพย์สิน คงดี นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)
- ๓) นางโสภี บริสุทธิ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)
- ๔) นางสาวพิชญา นิตกุลรักษ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ๕) นางสาวกฤษฎา เมะบ้าน นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

๑.๒ ชื่อเรื่อง/หลักสูตร

Seminar on Natural Reserve Construction for Developing Countries

สาขาหลัก ป่าไม้

สาขาที่เกี่ยวข้อง สิ่งแวดล้อม

เพื่อ ☐ ประชุม (เชิงปฏิบัติการ) ☒ สัมมนา ☐ ฝึกอบรม ☐ ปฏิบัติงานวิจัย
☐ ดูงาน ☐ การไปปฏิบัติงานในองค์การระหว่างประเทศ

แหล่งผู้ให้ทุน กระทรวงพาณิชย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน

ประเทศที่ไป สาธารณรัฐประชาชนจีน

ระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม – ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ (รวมวันเดินทาง)

ของหน่วยงาน National Academy of Forestry and Grassland Administration (NAFGA)

ส่วนที่ ๒ บทคัดย่อหรือสรุปย่อของหลักสูตรฯ เพื่อประโยชน์ในการสืบค้น

การเข้าร่วมสัมมนาในเรื่อง Natural Reserve Construction for Developing Countries ระหว่างวันที่ ๒๘ ตุลาคม – ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ณ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมีกระทรวงพาณิชย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นผู้ให้ทุน และจัดโดย National Academy of Forestry and Grassland Administration (NAFGA) มีเข้าร่วมจากประเทศต่าง ๆ จำนวน ๗ ประเทศ ประกอบด้วย South Africa, Sierra Leone, Türkiye, Egypt, Gambia, Ethiopia และประเทศไทย รวมจำนวน ๓๖ คน

การสัมมนาประกอบด้วย

๑. การบรรยาย จำนวน ๑๐ เรื่อง เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปและข้อมูลด้านการป่าไม้ มุ่งเน้นการดำเนินการในพื้นที่ Protected Area ที่เสนอตัวอย่างในอุทยานแห่งชาติ พื้นที่ชุ่มน้ำ และนำเสนอผลสำเร็จของการเพิ่มพื้นที่ป่า เพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพของพืชและสัตว์ รวมไปถึงการลดพื้นที่ทะเลทราย นอกจากนี้ยังมีเรื่องศิลปวัฒนธรรม ซึ่งให้เรียนรู้การเขียนอักษรจีนด้วยฟูกัน

๒. การศึกษาดูงาน ได้พาไปเยี่ยมชมพื้นที่ป้องกันที่สำคัญที่ตั้งอยู่กลางใจเมือง ได้แก่ สวนพฤกษศาสตร์ (Botanical gardens) พื้นที่ชุ่มน้ำ (Wetland) พื้นที่ป่าชายเลน (Mangrove Ecological Park) ซึ่งเป็นพื้นที่รองรับทั้งด้านศึกษาเรียนรู้ การรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และเป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน และ Institute of Tropical Forestry, Chinese Academy of Forestry ซึ่งได้เยี่ยมชมห้องปฏิบัติการ การเก็บข้อมูลสภาพภูมิอากาศที่ต่อเนื่อง และนำเสนอผลงานวิจัยที่มุ่งเน้นด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓. การนำเสนอรายงานของแต่ละประเทศ ซึ่งตัวแทนของแต่ละประเทศได้เสนอข้อมูลพื้นฐานของประเทศตัวเองและแนวทางการจัดการพื้นที่ธรรมชาติ ทั้งนี้ประเทศไทย ได้นำเสนอศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เพื่อเชิญชวนให้มาเที่ยวประเทศไทยด้วย

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาจากประเทศไทย มีจำนวน ๕ คน ประกอบด้วย

- ๑) นางวรพรรณ หิมพานต์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการปลูกป่า
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ๒) นายทรัพย์สิน คงดี นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๖ (อุดรธานี)
- ๓) นางโสภี บริสุทธิ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ
สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ ๑๒ (นครศรีธรรมราช)
- ๔) นางสาวพิชญา นิตกุลรักษ์ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ
สำนักส่งเสริมการปลูกป่า
- ๕) นางสาวกฤษฎา แม่บ้าน นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ
สำนักวิจัยและพัฒนาการป่าไม้

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลที่ได้รับจากการประชุม ณ ต่างประเทศ

๓.๑ วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ระหว่างประเทศ ด้านการก่อสร้างระบบพื้นที่คุ้มครองทางธรรมชาติ การสร้างอารยธรรมเชิงนิเวศ และการคุ้มครองมรดกโลกทางธรรมชาติ ตลอดจนเพื่อสร้างช่องทางการสื่อสารแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และแบ่งปันความรู้ระหว่างประเทศของผู้เข้ารับการสัมมนาจากประเทศต่าง ๆ

๓.๒ เนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญในเชิงวิชาการ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์

สาระสำคัญประกอบด้วย

- ๑) ภาคบรรยาย จำนวน ๑๐ หัวข้อ

๑.๑) Introduction to China and its Forestry

ส่วนที่ ๑: ภาพรวมของประเทศจีน (Profile of China)

๑) ภูมิศาสตร์:

จีนตั้งอยู่ในเอเชียตะวันออก มีพื้นที่ ๙.๖ ล้านตารางกิโลเมตร จัดเป็นอันดับสามของโลก ลักษณะภูมิประเทศลดหลั่นจากตะวันตกไปตะวันออกคล้ายขั้นบันไดสามขั้น โดยพื้นที่ส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๖๗) เป็นภูเขา เนินเขา และที่ราบสูง มีแม่น้ำหลายสาย โดยแม่น้ำแยงซีเกียงเป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในจีนและเอเชีย และยาวเป็นอันดับสามของโลก มีทะเลสาบมากกว่า ๒๔,๘๐๐ แห่ง โดยส่วนใหญ่อยู่ในเขตมรสุมตะวันออก ลักษณะภูมิอากาศเป็นแบบมรสุมภาคพื้นทวีป โดยมีหลายเขตภูมิอากาศตั้งแต่เขตร้อนจนถึงเขตที่ราบสูง

๒) ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม:

เป็นหนึ่งในอารยธรรมโบราณของโลกที่มีอารยธรรมต่อเนื่องไม่ขาดตอน โดยมีประวัติศาสตร์ที่บันทึกไว้กว่า ๕,๘๐๐ ปี ศิลปะและวัฒนธรรมดั้งเดิมที่โดดเด่น ได้แก่ อوبرาจีน (Peking Opera) เป็นที่ทรงอิทธิพลที่สุด อักษรวิจิตร (Calligraphy) ศิลปะการต่อสู้ (Chinese Martial Arts/Kungfu) และเครื่องกระเบื้อง (Porcelain) มีสิ่งประดิษฐ์ที่ยิ่งใหญ่ ๔ อย่างในสมัยโบราณ ได้แก่ กระดาษ แผ่นพิมพ์ตัวเคลื่อนที่ ดินปืน และเข็มทิศ

๓) ระบบการเมือง:

โครงสร้างพื้นฐานอยู่ภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน (CPC) ซึ่งเป็นพรรครัฐบาลที่ใหญ่ที่สุดในโลก ใช้ระบบสภาประชาชน (People's Congress) ระบบความร่วมมือหลายพรรคและการปรึกษาการเมือง (Multi-party Cooperation and Political Consultation) และระบบเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Regional Autonomy for Ethnic Minorities)

ส่วนที่ ๒: ป่าไม้ของประเทศจีน (Forestry in China)

(๑.๑) การกิจหลักของสำนักบริหารป่าไม้และทุ่งหญ้าแห่งชาติ (NAFGA) คือ การคุ้มครองและฟื้นฟูระบบนิเวศ การปลูกป่าและทำให้เป็นพื้นที่สีเขียว การควบคุมการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และการจัดการเขตอนุรักษ์ธรรมชาติ

(๑.๒) ระบบนิเวศหลักได้แก่ ป่าไม้ ทุ่งหญ้า พื้นที่ชุ่มน้ำ ทะเลทราย และสัตว์ป่า บনบก อัตราความครอบคลุมของป่าเพิ่มขึ้นจาก ร้อยละ ๘.๖ ในปี ๑๙๔๙ เป็นสูงกว่าร้อยละ ๒๕ ในปัจจุบัน และจีนมีพื้นที่ป่าปลูกที่ใหญ่ที่สุดในโลก ส่วนใหญ่เป็นทุ่งหญ้าเขตอบอุ่น พื้นที่ชุ่มน้ำของจีนมีปริมาณมากและหลากหลายประเภท โดยมีขนาดพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับหนึ่งในเอเชียและอันดับสี่ของโลก มีกฎหมายเฉพาะในการควบคุมการแปรสภาพเป็นทะเลทรายเป็นฉบับแรกของโลก (Law on Desertification Prevention and Control) แพนด้ายักษ์ เป็นสัตว์ประจำชาติและชนิดพันธุ์ธง (flagship species) ประชากรในป่าเพิ่มขึ้นถึง ๑,๙๓๔ ตัว ในปี ๒๐๒๕ ต้น *Davidia involucrata* (ต้นไม้พิราบ): เป็นพืชชาวดึกดำบรรพ์ที่ยังมีชีวิตและมีเอกลักษณ์เฉพาะของจีน

(๑.๓) แนวคิดผู้นำโดย ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เน้นย้ำว่าป่าไม้คือแหล่งกักเก็บน้ำ คลังสมบัติ และแหล่งกักเก็บคาร์บอน และสนับสนุนการคุ้มครองและการจัดการภูเขา แม่น้ำ ป่าไม้ ทุ่งนา ทะเลสาบ ทุ่งหญ้า และทะเลทรายอย่างบูรณาการ แผน ๕ ปี ฉบับที่ ๑๔: กำหนดเป้าหมายผูกพันให้อัตราความ

ครอบคลุมของป่าถึง ร้อยละ ๒๔.๑ และปริมาณไม้ในป่าถึง ๑๙ พันล้านลูกบาศก์เมตร โครงการป่าป้องกันสามภาคเหนือ (Three-North Shelter Forest Project): โครงการปลูกป่าขนาดใหญ่ที่เริ่มในปี ๑๙๗๙ โดยประสบความสำเร็จในการเพิ่มความครอบคลุมของป่าในพื้นที่โครงการ ระบบเขตอนุรักษ์: เร่งสร้างระบบเขตอนุรักษ์โดยมีอุทยานแห่งชาติ เป็นแกนหลัก และมีการประกาศอุทยานแห่งชาติชุดแรก ๕ แห่ง ระบบหัวหน้าป่าไม้ (Forest Chief Scheme): จัดตั้งระบบความรับผิดชอบระยะยาว โดยผู้นำหลักของคณะกรรมการพรรคและรัฐบาลท้องถิ่นเป็นหัวหน้าป่าไม้ทั่วไป (General Forest Chiefs) โครงการสำคัญ: โครงการคุ้มครองป่าธรรมชาติ (Natural Forest Protection Project) และโครงการเปลี่ยนไร่นาเป็นป่าไม้และทุ่งหญ้า (Returning Farmland to Forests and Grassland) ได้รับการดำเนินการและมีผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมในการเพิ่มทรัพยากรป่าไม้

๑.๒) China's Non-timber Forest-based Economy and Forest Tourism

(๑) จีนได้เปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนาป่าไม้จากการให้ความสำคัญกับการผลิตไม้ ไปสู่การให้ความสำคัญกับการสร้างระบบนิเวศ โดยมีแนวคิดที่ว่า "ร่ำรวยได้โดยไม่ต้องตัดต้นไม้" ซึ่งทำให้เศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้เกิดขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้เพื่อสร้างรายได้และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม มีการพัฒนานโยบายและโครงการเพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวป่าไม้เติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีผู้เข้าชมมากกว่า ๒.๗๖ พันล้านคนต่อปี การพัฒนาเศรษฐกิจนี้ช่วยลดช่องว่างระหว่างเมืองและชนบท และสร้างงานให้กับประชาชนในพื้นที่ชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้ในจีนมีเป้าหมายเพื่อสร้างรายได้และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม นโยบายและโครงการต่าง ๆ ถูกนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืน การท่องเที่ยวป่าไม้เติบโตอย่างรวดเร็ว ช่วยลดช่องว่างระหว่างเมืองและชนบท พร้อมสร้างงานในพื้นที่ชนบท

(๒) การเปลี่ยนแปลงการจัดการทรัพยากรป่าไม้ในจีนในศตวรรษที่ ๒๑ มีการพัฒนานโยบายที่มุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรป่าไม้ที่ยั่งยืนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้ เช่น การปลูกพืชเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวป่าไม้ และปรับปรุงการควบคุมคุณภาพและการจัดการทรัพยากรเพื่อป้องกันการเสื่อมโทรมและการสูญเสียพันธุ์ของสายพันธุ์ที่สำคัญ

(๓) เศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้มีนัยสำคัญทั้งในด้านเศรษฐกิจ ระบบนิเวศ และสังคม ดังนี้

(๓.๑) นัยสำคัญทางเศรษฐกิจ: โดยเป็นเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากร และส่งเสริมการตระหนักถึงมูลค่าของผลิตภัณฑ์เชิงนิเวศ (Ecological Products) และขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมเกิดใหม่

(๓.๒) นัยสำคัญทางระบบนิเวศ: เป็นการปรับปรุงคุณภาพดิน อนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ป้องกันการกัดเซาะของดิน และปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ

(๓.๓) นัยสำคัญทางสังคม: ส่งเสริมการจ้างงานและเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในชนบท ช่วยรวมผลสำเร็จของการบรรเทาความยากจน และสร้างชนบทที่สวยงาม และบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันทั้งด้านนิเวศ เศรษฐกิจ และสังคม

(๔) แนวโน้มการพัฒนาในช่วงสิบปีที่ผ่านมา (๒๐๑๑-๒๐๒๒) มีการเติบโตอย่างต่อเนื่องโดยมูลค่าผลิตรวมของเศรษฐกิจป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มขึ้นจาก ๘๗,๓๒๕.๓๒ ล้านหยวน ในปี ๒๐๑๑ เป็น ๙๗๓,๐๐๗.๐๖ ล้านหยวน ในปี ๒๐๒๒ โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีที่ ร้อยละ ๒๔

(๕) การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงป่าไม้ โดยจีนมีอุทยานแห่งชาติและเขตอนุรักษ์ธรรมชาติต่าง ๆ มากกว่า ๑๑,๐๐๐ แห่ง ซึ่งเป็นรากฐานที่มั่นคงสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในปี ๒๐๒๔ มูลค่าผลผลิตรวมของอุตสาหกรรมป่าไม้และทุ่งหญ้าสูงถึง ๑๐.๑๗ ล้านล้านหยวน จำนวนนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั่วประเทศสูงถึง ๒.๗๖๑ พันล้านคน การท่องเที่ยวเชิงป่าไม้มีอัตราการเติบโตเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ ๑๕ และมีนักท่องเที่ยวประมาณ ๑.๘ พันล้านคน ต่อปี หรือคิดเป็นเกือบร้อยละ ๓๐ ของการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศทั้งหมด มีการพัฒนาการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ เช่น การดื่มด่ำกับป่า (Forest Immersion) การพักผ่อนหย่อนใจตามธรรมชาติ (Nature-based Recreation) และการบำบัดด้วยป่า (Forest Therapy)

๑.๓) The Theory and Practice of China's Ecological Civilization Construction

(๑.๑) ภูมิปัญญาจีนในวัฒนธรรมจีนโบราณ แนวคิดจีนดั้งเดิม เช่น “ความเป็นหนึ่งเดียวของสวรรค์และมนุษย์” ของลัทธิขงจื้อ-เต๋า-พุทธ เน้นความกลมกลืนระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ภูมิปัญญาการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ เช่น การเกษตรแบบละเอียดรอบคอบ (meticulous farming) ระบบชลประทานดูเจียงเยียน, การปลูกข้าวขั้นบันไดฮานี พิธีกรรมบูชาฟ้า-แผ่นดิน สะท้อนความเคารพต่อธรรมชาติ รวมถึงตำนาน เช่น “หยูปรานน้ำท่วม” และ “คิ้วผู้ไล่ดวงอาทิตย์” ใช้เป็นบทเรียนให้เคารพกฎของธรรมชาติ

(๑.๒) บริบทสมัยใหม่ หลังอุตสาหกรรม โลกเผชิญปัญหามลพิษ-ทรัพยากรเสื่อมโทรม จีนเองเคยพบปัญหามลพิษจากการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างเร่งด่วน ความต้องการคุณภาพชีวิตสูงขึ้น ทำให้สิ่งแวดล้อมกลายเป็นหัวใจของ “การพัฒนาคุณภาพสูง” ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง เสนอแนวคิดสำคัญ “น้ำใสภูเขาเขียวคือทรัพย์สินล้ำค่า” (Two Mountains Theory) เป็นรากฐานของทฤษฎีอารยธรรมเชิงนิเวศ

(๑.๓) การปฏิบัติและผลสำเร็จหลักของจีน ประกอบด้วย

- การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว-คาร์บอนต่ำ ได้แก่ ปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม ลดสัดส่วนอุตสาหกรรมหนัก เดินหน้ากลยุทธ์พัฒนาภูมิภาค เช่น Beijing-Tianjin-Hebei, Yangtze River Delta เป้าหมาย “คาร์บอนพีค ๒๐๓๐-คาร์บอนนิวทรัล ๒๐๖๐” พลังงานสะอาดติดตั้งรวมมากที่สุดในโลก (ร้อยละ ๕๙ ของกำลังผลิตไฟฟ้าในปี ๒๐๒๕) และยานยนต์พลังงานใหม่ (NEVs) สูงสุดในโลก

- การฟื้นฟูระบบนิเวศแบบองค์รวม ได้แก่ ปลูกป่า-ฟื้นฟูป่าพื้นที่เสื่อมโทรมใหญ่ที่สุดในโลก โครงการ Three-North Shelterbelt, Shan-Shui Initiative อุทยานแห่งชาติรุ่นแรก เช่น ซานเจียงหยวน-แพนด้ายักษ์-เสือไซบีเรีย “เส้นทางคุ้มครองทางนิเวศ” ครอบคลุมกว่าร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่ประเทศ และตัวอย่างสำเร็จ ได้แก่ ไชอันป่า และทะเลทรายคูปูลี

- การควบคุมมลพิษ ได้แก่ แคมเปญฟ้าใส น้ำสะอาด ดินบริสุทธิ์ ค่าคุณภาพน้ำดีระดับประเทศเพิ่มเป็นร้อยละ ๙๐ ลดถ่านหิน-ลดโรงงานมลพิษ-รถยนต์มลพิษสูงถูกจำกัดกว่า ๔๐ ล้านคัน

- การสร้างวิถีชีวิตสีเขียว โดยการแยกขยะร้อยละ ๙๒.๖ ของเมืองใหญ่ ประชาชนเปลี่ยนสู่การใช้ชีวิตเรียบง่าย-อนุรักษ์พลังงาน ชุมชนและหมู่บ้านสีเขียวเพิ่มขึ้นทั่วประเทศ

- การมีส่วนร่วมระดับโลก ประกอบด้วย ผู้นำด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Paris Agreement, South-South cooperation) เจ้าภาพ COP15—ผลักดัน “กรอบงานการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพคุณหมิง-มอนทรีออล” ความร่วมมือด้านทะเล ชายฝั่ง พื้นที่ชุ่มน้ำ แขนงการคุ้มครองชั้นบรรยากาศโอโซน (Montreal Protocol)

๑.๔) China Wildlife Conservation and Monitoring Techniques

(๑) ความหลากหลายทางชีวภาพและชนิดพันธุ์ที่สำคัญในจีน

จีนเป็นประเทศที่ร่ำรวยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เนื่องจากมีอาณาเขตกว้างใหญ่และสภาพธรณีสัณฐานที่ซับซ้อน ซึ่งเอื้อต่อการเกิดและการพัฒนาของสิ่งมีชีวิตและประเภทระบบนิเวศที่หลากหลาย มีการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นไว้จำนวนมาก เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ของจีนไม่ได้รับผลกระทบจากการกีดขวางของธารน้ำแข็งในยุคเทอร์เชียรีและควอเทอร์นารี จีนมีสัตว์มีกระดูกสันหลังมากกว่า ๗,๐๐๐ ชนิด โดยเป็นชนิดเฉพาะถิ่นมากกว่า ๔๐๐ ชนิด ตามบัญชีตรวจสอบรายชื่อปี ๒๐๒๔ ของ Chinese Academy of Sciences' Catalogue of Life China จีนมีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๖๙๔ ชนิด, นก ๑,๕๐๕ ชนิด, สัตว์เลื้อยคลาน ๖๕๖ ชนิด, สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๖๕๖ ชนิด, ปลา ๕,๑๒๗ ชนิด และแมลง/สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ ๖๐,๗๖๙ ๒. นโยบายและผลลัพธ์ของการอนุรักษ์สัตว์ป่าในจีน (Wildlife Conservation in China)

(๒) นโยบายและผลลัพธ์ของการอนุรักษ์สัตว์ป่าในจีน

จีนใช้ระบบการคุ้มครองตามประเภทและระดับสำหรับสัตว์ป่า โดยแบ่งเป็นสัตว์ป่าภายใต้การคุ้มครองพิเศษระดับชาติ (ระดับที่ ๑ และ ๒) และสัตว์ป่าบกที่มีคุณค่าทางนิเวศวิทยา วิทยาศาสตร์และสังคมที่สำคัญ (List of Terrestrial Wildlife with Important Ecological, Scientific and Social Values) ผลลัพธ์ที่โดดเด่น ประกอบด้วย รัฐบาลจีนให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการปกป้องชนิดพันธุ์หลัก เช่น หมิแพนด้ายักษ์ และประสบความสำเร็จผ่านโครงการกักกันชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์ ได้มีการปรับปรุง กฎหมายคุ้มครองสัตว์ป่า (Wildlife Protection Law) และปรับบัญญัติรายชื่อสัตว์ป่า มีการประกาศห้ามการค้าสัตว์ป่าที่ผิดกฎหมายอย่างครอบคลุม และมีการรณรงค์ต่อต้านการบริโภคสัตว์ป่า มีการจัดตั้งพื้นที่คุ้มครองธรรมชาติ (Natural Protected Areas) โดยมีอุทยานแห่งชาติเป็นแกนหลัก และมีการจัดตั้งพื้นที่สำคัญสำหรับสัตว์ป่า ๗๘๙ แห่ง และพื้นที่สำคัญสำหรับนกอพยพ ๑,๑๔๐ แห่ง ซึ่งช่วยปกป้องระบบนิเวศบกร้อยละ ๙๐ จำนวนประชากรสัตว์ป่าใกล้สูญพันธุ์เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประชากรหมิแพนด้ายักษ์ในป่าได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ ๑,๑๐๐ ตัวในทศวรรษ ๑๙๘๐ เป็นเกือบ ๑,๙๐๐ ตัว ส่งผลให้ IUCN Red List ปรับสถานะของแพนด้าจาก "ใกล้สูญพันธุ์" (Endangered) เป็น "เปราะบาง" (Vulnerable)

(๓) การวางแผนและการใช้เทคนิคการอนุรักษ์ในอนาคต

การวางแผนในอนาคต (จนถึงปี ๒๐๓๕): เน้นการอนุรักษ์ในถิ่นที่อยู่เดิม (in situ protection) เป็นหลัก และเสริมด้วยการอนุรักษ์นอกถิ่นที่อยู่เดิม (relocation protection) จะดำเนินการฟื้นฟูถิ่นที่อยู่และสร้างระเบียบนิเวศวิทยาสำหรับชนิดพันธุ์หลัก ๑๒ ชนิด (เช่น แพนด้ายักษ์ เสือ ช้างเอเชีย) จะดำเนินการปล่อยสัตว์ป่าหายากและใกล้สูญพันธุ์ ๑๕ ชนิดสู่ป่า เพื่อฟื้นฟูและขยายประชากรในธรรมชาติ (เช่น แพนด้ายักษ์ นกช้อนหอยหงอน) จะมีการสร้างระบบการตรวจสอบและเตือนภัยสำหรับความเสียหายที่เกิดจากสัตว์ป่า เช่น หมูป่า ในพื้นที่เกษตรกรรม

เทคนิคการอนุรักษ์และติดตาม (Techniques for Conservation and Monitoring) ประกอบด้วย ชีววิทยาระดับโมเลกุล: ใช้เทคนิค Fecal molecular biology เพื่อสกัด DNA จากอุจจาระของสัตว์เพื่อการวิเคราะห์ทางพันธุกรรมและการประเมินขนาดประชากร (เป็นวิธีการที่ไม่รุกราน) และการวิเคราะห์ Environmental DNA (eDNA) จากน้ำและดินเพื่อระบุชนิดพันธุ์ เทคโนโลยีการถ่ายภาพ: ใช้กล้องอินฟราเรดอัตโนมัติ (Infrared automatic camera technology) เพื่อบันทึกความเข้มและรูปแบบกิจกรรมของสัตว์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง การติดตามแบบบูรณาการ: ส่งเสริมการใช้เทคนิคการติดตามแบบบูรณาการในหลายระดับ (บนฟ้า บนพื้นดิน และในอากาศ) โดยใช้การสำรวจระยะไกลด้วยดาวเทียม โดรน และกล้องอินฟราเรดอัตโนมัติ

(๔) ชนิดพันธุ์ที่แสดงให้เห็นแนวโน้มการเติบโตอย่างมั่นคงและต่อเนื่อง กรณีศึกษาที่มีหลักฐานเชิงตัวเลข ได้แก่ หมีแพนด้ายักษ์ (Giant panda): ประชากรในป่าได้เพิ่มขึ้นจากประมาณ ๑,๑๐๐ ตัว ในทศวรรษ ๑๙๘๐ เป็น เกือบ ๑,๕๐๐ ตัว การเติบโตนี้ทำให้ IUCN Red List of Threatened Species ได้ปรับลดสถานะของหมีแพนด้ายักษ์จาก "ใกล้สูญพันธุ์" (Endangered) ลงเป็น "เปราะบาง" (Vulnerable) นกที่อยู่รวมกันเป็นฝูง (Cluster birds): ชนิดพันธุ์และจำนวนนกที่อยู่รวมกันเป็นฝูงได้ เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ตามผลการเฝ้าระวังแหล่งที่นกน้ำจำนวน ๙๐๘ แห่งทั่วประเทศในฤดูหนาวปี ๒๐๒๔ พบว่ามีนกน้ำที่มาอาศัยในฤดูหนาวรวม ๑๗๒ ชนิด มีประชากรรวมทั้งสิ้น ๕.๐๕ ล้านตัว นอกจากนี้ ประชากรของนกใกล้สูญพันธุ์หลายชนิดในจีนก็ได้แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นอย่างคงที่ ความสำเร็จนี้เป็นผลมาจากการดำเนินโครงการกู้ภัยชนิดพันธุ์ใกล้สูญพันธุ์ (Endangered Species Rescue Project) การปกป้องและฟื้นฟูถิ่นที่อยู่ และการดำเนินการอนุรักษ์อย่างต่อเนื่อง

๑.๕) Protected Area and Community Co-management

ระบบพื้นที่คุ้มครองในจีนมีการจัดการร่วมกับชุมชนเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชน มีการจัดการร่วม (Co-management) ช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการตัดสินใจ มีการพัฒนาระบบการจัดการร่วมในอุทยานแห่งชาติ ตั้งแต่ปี ๑๙๙๐ การมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างความตระหนักรู้เป็นสิ่งสำคัญในการอนุรักษ์ แนวทางในอนาคตคือการเปลี่ยนจากการจัดการร่วมเป็นการจัดการที่ปรับตัวได้และการมีส่วนร่วมทางสังคม

การจัดการร่วมชุมชนช่วยเพิ่มความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการตัดสินใจโดยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย ซึ่งส่งเสริมการสื่อสารที่เปิดกว้างและการแบ่งปันข้อมูล นอกจากนี้ยังช่วยให้มีการรวมมุมมองและความรู้ที่หลากหลาย ทำให้การตัดสินใจมีความรอบคอบและมีความรับผิดชอบมากขึ้น เนื่องจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการสร้างข้อตกลงที่พวกเขาจะต้องปฏิบัติตาม

พื้นที่คุ้มครองในประเทศจีนมีหลายประเภท เช่น เขตสงวนธรรมชาติและสวนธรรมชาติ ในขณะที่อุทยานแห่งชาติเน้นการปกป้องพื้นที่ธรรมชาติขนาดใหญ่เพื่อการอนุรักษ์และการพักผ่อนที่เหมาะสม เขตสงวนธรรมชาติมุ่งเน้นการปกป้องสายพันธุ์ที่หายากและสำคัญ ส่วนสวนธรรมชาติมุ่งเน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ขณะที่อุทยานแห่งชาติออกแบบมาเพื่อปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพและส่งเสริมการศึกษาและการพักผ่อนในพื้นที่ที่กำหนด

๑.๖) Construction and Management of Wetland Parks in China / National Parks in China

(๑) แนวคิดและลักษณะสำคัญของอุทยานแห่งชาติของจีน อุทยานแห่งชาติ คือ พื้นที่สำคัญระดับประเทศที่ได้รับการกำหนดโดยรัฐ เพื่อคุ้มครองระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติสำคัญที่สุดของประเทศ โดยมีลักษณะเฉพาะของจีน คือ เป็นตัวแทนระดับชาติ และบริหารโดยรัฐ คุ้มครองเชิงนิเวศเป็นอันดับแรก และเชื่อมโยงการอนุรักษ์กับการพัฒนาชุมชนรอบข้าง ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

(๒) การบริหารอุทยานแห่งชาติ แบ่งพื้นที่ออกเป็น เขตแกนกลาง ซึ่งห้ามทำกิจกรรมของมนุษย์ เขตอนุญาตทั่วไป ให้ทำกิจกรรมแบบมีข้อจำกัด และเขตกิจกรรม ซึ่งให้ทำกิจกรรมในด้านการวิจัย และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้งนี้กฎหมายอุทยานแห่งชาติ ได้ผ่านในปี ๒๐๒๕ ประกอบด้วย ๗ หมวด ๖๓ มาตรา ครอบคลุม การจัดวางพื้นที่ การจัดตั้งอุทยานแห่งชาติ การคุ้มครองระบบนิเวศ การมีส่วนร่วมของชุมชน และกลไก ประกันและกำกับดูแล

(๓) ผลสำเร็จสำคัญของอุทยานแห่งชาติของจีน เช่น

Sanjiangyuan National Park เป็น “ห่อเก็บน้ำของจีน” ประชากรละมั่งทิเบต เพิ่มขึ้นกว่า ๗๐,๐๐๐ ตัว หิมะเสื่อ (snow leopard) เพิ่มขึ้นราว ๑,๒๐๐ ตัว

Giant Panda National Park คุ้มครองแพนด้าป่า ๑,๓๔๐ ตัว สร้างทางเชื่อม ประชากร ๑๓ โชน

Northeast Tiger and Leopard National Park พบเสืออามูร์ ประมาณ ๗๐ ตัว เสือดาวอามูร์ ประมาณ ๘๐ ตัว

Hainan Rainforest National Park จำนวนชะนีไหหลำเพิ่มเป็น ๔๒ ตัว (หนึ่งในสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ที่สุดในโลก)

(๔) ยกระดับคุณภาพชีวิตชุมชน ใน Sanjiangyuan: ๒๓,๐๐๐ ครัวเรือนมีตำแหน่งงาน และมีรายได้เพิ่ม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผลิตภัณฑ์สีเขียวเฟื่องฟู

(๕) จีนร่วมมือกับรัสเซียในเขตอนุรักษ์เสือข้ามพรมแดน Giant Panda National Park จับคู่เป็นพันธมิตรกับ Pyrenees National Park ของฝรั่งเศส เปิดเวทีแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม-อนุรักษ์ธรรมชาติกับหลายประเทศ

๑.๗ Construction and Management of National Wetland Parks in China

จีนมีสวนสาธารณะชุ่มน้ำแห่งชาติ ๔๐๓ แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ ๒.๔ ล้านเฮกตาร์ สวนสาธารณะชุ่มน้ำมีบทบาทสำคัญในการปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศ การพัฒนามีการแบ่งเป็นหลายช่วง ตั้งแต่การสำรวจไปจนถึงการปรับปรุงคุณภาพ มุ่งเน้นการศึกษาและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีการวางแผนอนาคตเพื่อเสริมสร้างการจัดการและการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

เงื่อนไขการสมัครขอจัดตั้งอุทยานแห่งชาติพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศจีน ระบบนิเวศหรือภูมิทัศน์ต้องมีความสำคัญระดับชาติหรือระดับภูมิภาค และมีคุณค่าทางนิเวศวิทยา สุนทรียศาสตร์ วัฒนธรรม หรือวิทยาศาสตร์ ต้องดำเนินการเป็นอุทยานแห่งชาติพื้นที่ชุ่มน้ำระดับจังหวัดมาแล้วอย่างน้อยสองปี โดยมีการวางแผน

และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ อุทยานแห่งชาติต้องมีขอบเขตที่ชัดเจน มีกรรมสิทธิ์ที่ชัดเจน และมีหน่วยจัดการเฉพาะ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับพื้นที่คุ้มครองอื่น ๆ

ประธานาธิบดีสี จิ้นผิงเน้นความสำคัญของการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศ โดยเฉพาะสวนสาธารณะชุ่มน้ำ ซึ่งถือเป็นทรัพย์สินที่มีค่าและจำเป็นต้องได้รับการอนุรักษ์เพื่อประโยชน์ของอนาคตและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑.๘ Protected Area Management and Community Development

(๑) การปฏิรูประบบพื้นที่คุ้มครองของจีน

พัฒนาการของจีนในช่วง ๔๐ ปีที่ผ่านมา ประชากรเพิ่มจาก ๑ พันล้าน เป็น ๑.๔ พันล้าน อัตราความยากจนลดลงจากประมาณร้อยละ ๒๔ เป็นร้อยละ ๑.๗ พื้นที่ป่าเพิ่มจากร้อยละ ๑๐ เป็นร้อยละ ๒๔ พื้นที่คุ้มครองเพิ่มจากร้อยละ ๓ เป็นร้อยละ ๑๘ พื้นที่ชุ่มน้ำที่ถูกคุ้มครองเพิ่มจากร้อยละ ๕ เป็นร้อยละ ๕๐

การจัดวางพื้นที่ของประเทศ (Land Space Planning) จีนแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๓ ประเภท ได้แก่ เมือง (Urban space) เกษตรกรรม (Agricultural space) และ พื้นที่นิเวศ (Ecological space) คิดเป็นร้อยละ ๖๖ ของแผ่นดิน

พื้นที่ที่สำคัญ: Ecological Redline: แผ่นดิน (ร้อยละ ๓๐) + พื้นที่ทะเล (ร้อยละ ๓๐)
พื้นที่คุ้มครอง (Protected areas): แผ่นดิน (ร้อยละ ๒๐) + ทะเล (ร้อยละ ๑) อุทยานแห่งชาติ (National parks): แผ่นดิน (ร้อยละ ๑๐) + ทะเล (ร้อยละ ๓)

การปฏิรูประบบพื้นที่คุ้มครอง เริ่มสร้างระบบอุทยานแห่งชาติปี ๒๐๑๕ ปี ๒๐๑๗ รวมการบริหารไว้ที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ และปี ๒๐๒๕ มีกฎหมายอุทยานแห่งชาติเป็นครั้งแรก ระบบใหม่ประกอบด้วย (๑) National Parks เป็นแกนหลัก (๒) Nature Reserves เป็นฐาน (๓) Natural Parks เป็นส่วนเสริม

(๒) การมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดของ PA Friendly Development คือการนำ คุณค่าบริการระบบนิเวศ (ecosystem services) เช่น น้ำ ป่า ความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ โดยสร้าง “มูลค่าเพิ่ม” ผ่านสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับพื้นที่คุ้มครอง ตัวอย่างประโยชน์ เช่น สร้างรายได้แก่ชุมชน ลดแรงกดดันต่อทรัพยากร ทำให้การอนุรักษ์มีผลตอบแทนจริง

วิธีลดความขัดแย้ง ได้แก่ การแบ่งโซนพื้นที่ (Core zone – จำกัดมาก, General Control Zone – ใช้กิจกรรมได้อย่างจำกัด) การทำ Concession Management (เช่น ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ร้านอาหาร บริการพื้นที่โดยต้องอยู่ในกรอบการอนุรักษ์) การให้ชุมชนผลิตสินค้าแบบ “เป็นมิตร” เช่น ข้าวรักษานกอพยพ (Geese rice) ช้างชา (Elephant tea) และน้ำผึ้งแพนด้า (Panda forest honey)

(๓) ความร่วมมือระดับโลก (International Alliance of Protected Areas: IAPA) ได้แก่ เครือข่ายนานาชาติของหน่วยงานจัดการพื้นที่คุ้มครอง เริ่มจัดประชุมตั้งแต่ปี ๒๐๑๔ และขยายตัวต่อเนื่อง

เป้าหมายคือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ร่วมมือปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ สร้างมาตรฐานระดับสากล ตัวอย่างความร่วมมือข้ามพรมแดน ได้แก่ จีน-รัสเซีย ร่วมฟื้นฟูประชากรเสืออามูร์เพื่อให้จำนวนเสือในจีนเพิ่มจากประมาณ ๑๖ ตัว (๑๙๙๘) → >๑๐๐ (๒๐๒๕)

(๔) แผนวิทยาศาสตร์ระดับโลก ESCM (Eco-Secured Community for Mankind) โดยมีแนวคิดหลัก “สร้างชุมชนมนุษยชาติที่มีความมั่นคงด้านระบบนิเวศร่วมกัน” เป้าหมายใหญ่ (One Target) ทำให้ทุกประเทศ มีระบบนิเวศที่มั่นคงเพียงพอสำหรับการดำรงชีวิตของประชาชนทั้งหมด รูปแบบการทำงานประกอบด้วย การสร้างความร่วมมือทางวิชาการระดับโลก การประชุมวิทยาศาสตร์ แผนวิจัยระดับชาติ ฐานข้อมูล และรายงานขนาดใหญ่ (Global ESCM Report – ๒๐๖ เล่ม) และเชื่อมโยงสถาบันการศึกษาทั่วโลกกว่า ๓๗,๐๐๐ แห่ง

๑.๙ International Cooperation in China's Forest Sector

การพัฒนาองค์การป่าไม้ของจีนตั้งแต่ปี ๒๕๔๒ รวมถึงการจัดโครงสร้างองค์กรล่าสุดของ NFGA/NPA และสถิติทรัพยากรป่าไม้ที่สำคัญ นอกจากนี้ยังอธิบายถึงโครงการระดับชาติที่สำคัญเกี่ยวกับการอนุรักษ์ป่าไม้ ทุ่งหญ้า พื้นที่ชุ่มน้ำ การควบคุมการแปรสภาพเป็นทะเลทราย และความหลากหลายทางชีวภาพของสัตว์ป่า รวมถึงการสร้างระบบอุทยานแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลก ส่วนสุดท้ายจะติดตามพัฒนาการของความร่วมมือระหว่างประเทศของจีน โดยแบ่งออกเป็นสามขั้นตอน ตั้งแต่การได้รับความช่วยเหลือจากกลุ่มประเทศสังคมนิยมในยุคแรกเริ่ม ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในเวทีระดับโลกมากขึ้นในปัจจุบัน และการส่งเสริมแนวคิด “สร้างประชาคมที่มีอนาคตร่วมกันสำหรับมนุษยชาติ”

หน่วยงานกลางด้านป่าไม้ของจีนมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงชื่ออย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี ๑๙๔๙ หน่วยงานล่าสุด คือ National Forestry and Grassland Administration (National Park Administration - NFGA/NPA) (สำนักบริหารป่าไม้และทุ่งหญ้าแห่งชาติ/สำนักบริหารอุทยานแห่งชาติ) ซึ่งจัดตั้งขึ้นหลังจากการปรับโครงสร้างรัฐบาลจีนในปี ๒๐๑๘ และปัจจุบันอยู่ภายใต้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติ (Ministry of Natural Resources) ภารกิจหลักของ NFGA ได้แก่ การป้องกัน การจัดการ และการใช้ประโยชน์ (unspecified) การอนุรักษ์และการฟื้นฟู (unspecified) การป้องกันและควบคุม (unspecified) และการกำกับดูแลและการจัดการระบบ (unspecified)

ทรัพยากรป่าไม้และพื้นที่อนุรักษ์ ประกอบด้วย

- จีนมีพื้นที่ป่า ๒๔๗ ล้านเฮกตาร์ และมีปริมาณการสะสม (Stock volume) ๒๐.๙๘๘ พันล้านลูกบาศก์เมตร โดยมีพื้นที่ป่าปกคลุมมากกว่าร้อยละ ๒๕.๐๙

- ป่าธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๑ และป่าปลูกคิดเป็นร้อยละ ๓๗.๗๙ ของพื้นที่ป่า

- จีนใช้ ระบบโควตาการตัดไม้ (logging quota scheme) โดยปริมาณการเก็บเกี่ยวประจำปีต้องไม่เกินปริมาณการเติบโตประจำปี

- มีการดำเนินโครงการระดับชาติที่สำคัญหลายโครงการ เช่น โครงการสามภาคเหนือ (Three-North Program), โครงการแนวเขตกักเก็บน้ำตามแนวแม่น้ำแยงซีและแม่น้ำไข่มุก (Shelterbelts along the Reaches of Yangtze and Pearl Rivers), และโครงการแปลงพื้นที่เกษตรกรรมลาดชันเป็นป่าและทุ่งหญ้า (Grain for Green)

ระบบอุทยานแห่งชาติของจีนถูกออกแบบมาเพื่อปกป้องระบบนิเวศธรรมชาติที่เป็นตัวแทนของประเทศ โดยห้ามการพัฒนาเชิงพาณิชย์ในพื้นที่เหล่านี้ ระบบอุทยานแห่งชาติที่ได้รับการอนุมัติในปี ๒๐๒๒ ได้กำหนดพื้นที่เป้าหมาย ๔๙ แห่ง ซึ่งเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จจะครอบคลุมพื้นที่ ๑๗๖ ล้านเฮกตาร์ (ร้อยละ ๑๘.๒๘ ของพื้นที่ประเทศ) ทำให้เป็น ระบบอุทยานแห่งชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลกในแง่ของพื้นที่ ตัวอย่างอุทยานแห่งชาติชุดแรก ได้แก่ Three-River-Source NP, NE China Tiger and Leopard NP, Giant Panda NP, Hainan Tropical Rainforest NP, และ Wuyishan Mt. NP.

อุตสาหกรรมป่าไม้: จีนเป็นประเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลกในด้านการแปรรูป การนำเข้า และการส่งออกผลิตภัณฑ์ป่าไม้หลัก อุตสาหกรรมหลัก ๔ ด้านที่มีมูลค่าผลผลิตประจำปีเกิน ๑ ล้านล้านหยวน ได้แก่ การแปรรูปไม้ ผลิตภัณฑ์ป่าไม้ที่ไม่ใช่ไม้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเศรษฐกิจภายใต้ป่า (Understory economy)

จุดยืนของจีนต่อประเด็นป่าไม้โลก (China's Position and Stances) ประกอบด้วย

- หลักการอธิปไตยและการพัฒนา: จีนเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่ใหญ่ที่สุด (Global South) โดยยึดมั่นในหลักการ สิทธิอธิปไตยแห่งชาติและความเสมอภาค (national sovereign right & equity)
- สิทธิในการใช้ทรัพยากร: จีนยืนยันหลักการที่ว่ารัฐมีสิทธิอธิปไตยในการใช้ จัดการ และพัฒนาป่าไม้ของตนเองตามความต้องการในการพัฒนาและระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจสังคม
- เป้าหมายระดับโลก: จีนมุ่งมั่นที่จะปรับปรุงธรรมาภิบาลโลกและส่งเสริมความกลมกลืนระหว่างมนุษยกับธรรมชาติ (Promote harmony between humanity and nature) โดยสนับสนุนการจัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน (Sustainable forest management)

๑.๑๐ Targeted Poverty Alleviation in China

ความสำเร็จและกลยุทธ์ในการขจัดความยากจนของจีน โดยมีกรณีศึกษาเกี่ยวกับการป่าไม้ชนบท (เศรษฐกิจสีเขียว) ในการส่งเสริมการบรรเทาความยากจนแบบมุ่งเป้า ดังนี้

(๑) ความสำเร็จและภาพรวมของการบรรเทาความยากจนในจีน ได้แก่

- การขจัดความยากจนอย่างสมบูรณ์: เมื่อวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๐๒๑ ประธานาธิบดีสี จิ้นผิง ได้ประกาศว่าประเทศจีนสามารถขจัดความยากจนได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งนับเป็นความสำเร็จครั้งใหญ่และมีส่วนช่วยต่อการบรรเทาความยากจนของโลก

- ตัวเลขความสำเร็จ: มีประชากรในชนบทที่ยากจน ๙๘.๙๙ ล้านคน, ๘๓๒ มณฑล, และ ๑๒๘,๐๐๐ หมู่บ้านที่หลุดพ้นจากความยากจน

- ค่าจำกัดความของความยากจน: โดยปกติหมายถึงความยากจนในชนบท เกณฑ์อย่างเป็นทางการของจีนในปี ๒๐๑๑ คือรายได้สุทธิเฉลี่ยต่อหัว ๒,๓๐๐ หยวนต่อปี (ราคาปี ๒๐๑๐) หรือประมาณ ๒.๓ ดอลลาร์สหรัฐฯ ต่อวัน (ตามกำลังซื้อปี ๒๐๑๑) นอกจากนี้ การขาดการเข้าถึงบริการสาธารณะขั้นพื้นฐาน เช่น การศึกษาภาคบังคับ การดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐาน และที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย ก็ถูกนำมาพิจารณาด้วย

- ยุคแห่งการบรรเทาความยากจนแบบมุ่งเป้า (Targeted Poverty Alleviation - TPA): คือช่วงตั้งแต่ปี ๒๐๑๓ ถึง ๒๐๒๐ ซึ่งเป็นขั้นตอนล่าสุดที่เน้นปรัชญาที่ยึด "ประชาชนเป็นศูนย์กลาง"

(๒) กลยุทธ์และการดำเนินการของการบรรเทาความยากจนแบบมุ่งเป้า (TPA)

ชั้นรุนแรง - แนวทางแบบบูรณาการ: มีการใช้แนวทางแบบบูรณาการในการกำจัดความยากจน

- กลยุทธ์หลัก ประกอบด้วย สร้างโอกาสในการจ้างงานและรายได้เพิ่มขึ้นผ่านการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึง ปรับปรุงศักยภาพของประชาชนทุกคน โดยเฉพาะผู้ยากจน ผ่านการเข้าถึงบริการทางสังคมและตาข่ายความปลอดภัยทางสังคม เพิ่มประสิทธิภาพของการเข้าถึงและการแก้ปัญหาความยากจนด้วยวิธีการแบบมุ่งเป้า

- กลไกการสนับสนุน ประกอบด้วย ระบบบริหาร: จัดตั้งระบบบริหารโดยรัฐบาลนำ ตั้งแต่สำนักงานกลุ่มนำของคณะรัฐมนตรีแห่งรัฐเพื่อการบรรเทาความยากจนและการพัฒนา ไปจนถึงระดับจังหวัด/เมือง/อำเภอ กลไกความช่วยเหลือ: แบ่งเป็นความช่วยเหลือระดับมหภาค (หน่วยงานกลางจับคู่กับมณฑลที่ยากจน) และความช่วยเหลือระดับจุลภาค (เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ๑ คนจับคู่กับครอบครัวยากจน ๑-๓ ครอบครัว) การสนับสนุนด้านนโยบาย: การพัฒนาการเกษตร (รวมถึงการป่าไม้), การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน, การพัฒนาเศรษฐกิจที่ใช้แรงงานมาก, และการส่งเสริมการพัฒนาสังคม (การศึกษาภาคบังคับ ระบบประกันสุขภาพ เบี้ยเลี้ยงดำรงชีพขั้นต่ำในชนบท)

(๓) กรณีศึกษา: บทบาทของการป่าไม้ในชนบท (เศรษฐกิจสีเขียว)

- ความสำคัญของป่าไม้: การป่าไม้ (การเกษตร) มีบทบาทสำคัญเนื่องจากความยากจนชั้นรุนแรงส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นในพื้นที่ห่างไกลและภูเขา

- การปฏิรูปการถือครองป่าไม้ส่วนรวม: ระหว่างปี ๒๐๐๘-๒๐๑๔ จีนได้ดำเนินการปฏิรูปครั้งใหญ่ โดยมีเป้าหมายคือการเปลี่ยนทรัพยากรให้เป็นทรัพย์สิน ช่วยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการจัดการรักษาความสมดุลของระบบนิเวศ, และเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

- สี่ประเภทของรายได้จากป่าไม้ส่วนรวมเพื่อการบรรเทาความยากจน ได้แก่ รายได้จากการจัดการ (Business income): การจัดการป่าไม้เชิงพาณิชย์ หรือการใช้ที่ดินในรูปแบบหลายภูมิทัศน์ เช่น การปลูกพืช/เลี้ยงสัตว์ได้ร่มไม้ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Understory Economy) รายได้จากค่าจ้าง (Wage income): การจ้างเกษตรกรที่ยากจนในโครงการป่าไม้ของรัฐบาล (เช่น โครงการปลูกป่าปรับปรุงป่า) หรือการว่าจ้างเป็นเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่า รายได้จากนโยบาย/ค่าชดเชย (Compensation income): เกษตรกรได้รับค่าชดเชยทางการเงินจากการปกป้องหน้าที่ทางนิเวศวิทยาของป่าไม้ส่วนรวมเชิงนิเวศ รายได้จากทุน (Capital income): เกษตรกรให้เช่าที่ดิน หรือใช้ที่ดินเป็นหุ้นเข้าร่วมสหกรณ์ป่าไม้ ซึ่งช่วยให้เกิดการจัดการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

(๔) ประสพการณ์ที่สำคัญที่สุด

- ยึดมั่นในทฤษฎี "ประชาชนเป็นศูนย์กลาง"
- วางการบรรเทาความยากจนเป็นจุดสำคัญของการปกครอง
- ใช้ "การพัฒนา" เพื่อส่งเสริมการบรรเทาความยากจน
- ใช้ความพยายามร่วมกันจากภาคส่วนต่าง ๆ

๒) ภาคกลาง โดยการไปดูงานการดำเนินการในด้าน Protected Area Construction ในประเทศ เมืองกวางโจว มณฑลกวางตุ้ง จำนวน ๕ พื้นที่ ได้แก่

๒.๑) South China National Botanical Garden, Chinese Academy of Sciences, Guangzhou City, Guangdong Province

สวนพฤกษศาสตร์แห่งชาติจีนตอนใต้ (South China National Botanical Garden) ตั้งอยู่ที่เมืองกวางโจว มณฑลกวางตุ้ง เป็นหนึ่งในสามสวนพฤกษศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน โดยสังกัด สถาบันบัณฑิตวิทยาศาสตร์จีน (Chinese Academy of Sciences) และมีบทบาทสำคัญในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของพืชในเขตร้อนและกึ่งเขตร้อนของประเทศ สวนแห่งนี้มีพื้นที่ขนาดใหญ่กว่า ๓๑๙ เฮกตาร์ รวบรวมพืชมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ชนิด และมีพื้นที่ชมวิวเฉพาะทางกว่า ๓๘ แห่ง

ข้อมูลที่สำคัญ

(๑) พื้นที่: ๓๑๙ เฮกตาร์

(๒) วัตถุประสงค์: เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ การวิจัยทางวิทยาศาสตร์ และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพืชเขตร้อนและกึ่งเขตร้อน

(๓) ความโดดเด่น ประกอบด้วย

- เป็นหนึ่งในสามสวนพฤกษศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในจีน
- รวบรวมพืชมากกว่า ๒๐,๐๐๐ ชนิด รวมถึงพืชเศรษฐกิจ ๖,๐๐๐ ชนิด และพืชหายากและพืชดึกดำบรรพ์กว่า ๓๘ ชนิด
- มีพื้นที่ชมวิวหลากหลาย เช่น สวนกุหลาบพันปี (Azalea Garden) และสามารถชมดอกอาซาเลียและดอกซากุระในช่วงฤดูใบไม้ผลิ
- เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในกวางโจว เหมาะสำหรับการเดินเล่นพักผ่อน และถ่ายภาพ

๒.๒) Research Institute of Tropical Forestry, Chinese Academy of Forestry, Guangzhou City, Guangdong Province

สถาบันป่าไม้แห่งประเทศไทย ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ เป็นสถาบันเก่าแก่ ครอบคลุมสาขาวิชาที่หลากหลายและมีความสามารถทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แข็งแกร่งที่สุด เป็นสถาบันวิจัยสาธารณะที่ครอบคลุม มุ่งเน้นการวิจัยด้านการเพาะปลูกป่า พันธุศาสตร์และการปรับปรุงพันธุ์ไม้ป่า การจัดการระบบนิเวศป่าไม้ และวิศวกรรมนิเวศวิทยาป่าไม้ สถาบันฯ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับชาติ ปัญหาสำคัญ ปัญหาข้ามภูมิภาค ปัญหาพื้นฐาน และปัญหาประยุกต์ในการพัฒนาป่าไม้ และเป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโครงการสนับสนุนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระดับชาติ

สถาบันฯ ประกอบด้วย ๕ หน่วยงาน และห้องปฏิบัติการวิจัย ๑๒ แห่ง เป็นหน่วยงานในเครือของ "ศูนย์วิจัยป่าในเมือง สำนักงานบริหารป่าไม้แห่งชาติ" และ "ศูนย์วิจัยป่าไม้ชายฝั่ง สำนักงานบริหารป่าไม้แห่งชาติ" สถาบันแห่งนี้มี "ห้องปฏิบัติการหลักด้านการเพาะปลูกไม้ป่าของสำนักงานป่าไม้แห่งชาติ" และ "ห้องปฏิบัติการวิเคราะห์โมเลกุลสำหรับพันธุ์พืชใหม่" และเป็นหน่วยสนับสนุนทางเทคนิคหลักของ "ห้องปฏิบัติการหลักด้านพันธุศาสตร์และการปรับปรุงพันธุ์ไม้ป่าของสำนักงานป่าไม้แห่งชาติ" ปัจจุบัน สถาบันมี

สถานีวิจัยนิเวศวิทยาภาคสนามของสำนักงานป่าไม้แห่งรัฐ ๓ แห่ง และบริษัท ๒ แห่งที่เชี่ยวชาญด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ในอุตสาหกรรม นอกจากนี้ สถาบันยังมีศูนย์วิจัย ๖ แห่งที่สังกัดสำนักงานป่าไม้แห่งรัฐและสถาบันป่าไม้แห่งชาติจีน รวมถึงศูนย์ทดสอบเมล็ดพันธุ์ป่าภาคเหนือของสำนักงานป่าไม้แห่งรัฐ นอกจากนี้ สถาบันยังมีสาขาหรือคณะกรรมการวิชาชีพ ๗ แห่ง ได้แก่ สมาคมป่าไม้แห่งจีน คณะกรรมการวิชาชีพวอลนัท เฮเซลนัท และมะกอกของสมาคมป่าไม้เศรษฐกิจจีน และคณะกรรมการวิชาชีพดินป่าไม้ของสมาคมวิทยาศาสตร์ดินแห่งจีน

ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศกับกว่า ๓๐ ประเทศ และองค์กรระหว่างประเทศกว่า ๒๐ แห่ง โดยดำเนินโครงการวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) สมาคมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีออสเตรเลีย (CSIRO) โครงการพัฒนาแห่งแคนาดา และสำนักงานพัฒนาต่างประเทศ (ODA) สถาบันได้สร้างความสัมพันธ์ด้านการวิจัยระยะยาวกับมหาวิทยาลัยและสถาบันวิจัยต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยอ็อกซ์ฟอร์ดและมหาวิทยาลัยเอดินบะระในสหราชอาณาจักร มหาวิทยาลัยบริติชโคลัมเบียและมหาวิทยาลัยอัลเบอร์ตาในแคนาดา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์สวีเดน และมหาวิทยาลัยรัฐนอร์ทแคโรไลนาในสหรัฐอเมริกา ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากในสาขาการวิจัยป่าไม้ระดับนานาชาติ

๒.๓) Haizhu Wetland Park, Science, Education and Outreach Center, Guangzhou City, Guangdong Province

อุทยานแห่งชาติพื้นที่ชุ่มน้ำไห่จู๋ในกว่างโจว เป็นหนึ่งใน ๑๘ พื้นที่ชุ่มน้ำของจีนที่ได้รับการกำหนดให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เนื่องในวันพื้นที่ชุ่มน้ำโลก พื้นที่นี้โดดเด่นในฐานะพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่หรือพื้นที่ชุ่มน้ำแห่งเดียวของจีนที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองใหญ่ ซึ่งช่วยควบคุมน้ำท่วม ปรับปรุงคุณภาพอากาศ และลดปรากฏการณ์เกาะความร้อนในเมืองกว่างโจว

- อุทยานแห่งนี้ได้รับการกำหนดให้เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติภายใต้อนุสัญญาแรมซาร์
- ตั้งอยู่ริมฝั่งใต้ของแม่น้ำจู๋จู๋ เป็นเขตเดียวในกว่างโจวที่ตั้งอยู่บนเกาะ ครอบคลุมพื้นที่ ๙๐.๔๐ ตารางกิโลเมตร และมีแนวชายฝั่งยาว ๔๗.๓๕ กิโลเมตร อยู่ใจกลางเมืองกว่างโจว ทำให้เป็นภูมิทัศน์ธรรมชาติในเมืองที่หาได้ยาก
- มีเป้าหมายเพื่อสร้างพื้นที่ที่กลมกลืนระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนของเมืองด้วยทรัพยากรชีวภาพอันอุดมสมบูรณ์
- ประโยชน์ทางนิเวศวิทยา คือเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำมีส่วนช่วยต่อสิ่งแวดล้อมของเมืองด้วยการช่วยควบคุมน้ำท่วม ปรับปรุงคุณภาพอากาศโดยการลดความหนาแน่นของฝุ่นละออง PM๒.๕ และลดอุณหภูมิ
- พื้นที่นี้เคยเป็นสวนผลไม้ และถูกดัดแปลงเป็นอุทยานแห่งชาติเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศหลังจากที่พื้นที่บางส่วนได้รับความเสียหายจากการขยายตัวของเมือง

๒.๔) Shenzhen Mangrove Ecology Park, Mangrove Conservation Foundation, Guangzhou City, Guangdong Province

สวนนิเวศป่าชายเลนเซินเจิ้น (Shenzhen Mangrove Ecology Park) และมูลนิธิอนุรักษ์ป่าชายเลน (Mangrove Conservation Foundation) ที่ตั้งอยู่ในมณฑลกว่างตุง (Guangdong Province) มีดังนี้:

(๑) สวนนิเวศป่าชายเลนเซินเจิ้น (Shenzhen Mangrove Ecology Park):

- เป็นหนึ่งในพื้นที่อนุรักษ์ป่าชายเลนที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งในจีน
- ตั้งอยู่ในเขตธรรมชาติป่าชายเลนฟูเทียน (Futian Mangrove Nature Reserve) ในเซินเจิ้น ซึ่งเป็นเขตอนุรักษ์ป่าชายเลนในเมืองเพียงแห่งเดียวและเป็นเขตที่เล็กที่สุดในจีน
- เป็นแหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญของนกอพยพและมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง รวมถึงพืชที่ใกล้สูญพันธุ์ เช่น ต้น Agarwood จีน และนกหายาก
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางนิเวศที่ได้รับความนิยมสำหรับการเดินป่าและชมธรรมชาติ

ธรรมชาติ

(๒) มูลนิธิอนุรักษ์ป่าชายเลนเซินเจิ้น (Shenzhen Mangrove Wetlands Conservation Foundation - MCF):

- เป็นมูลนิธิสาธารณะด้านสิ่งแวดล้อมที่จัดตั้งโดยภาคประชาสังคมในจีน
- ก่อตั้งขึ้นในเดือนกรกฎาคม ปี ๒๐๑๒
- มีภารกิจหลักคือการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่งทะเล โดยเฉพาะป่าชายเลน

(๓) ความสัมพันธ์: สวนนิเวศป่าชายเลนเซินเจิ้นเป็นพื้นที่ที่มูลนิธิอนุรักษ์ป่าชายเลนเซินเจิ้นทำงานเพื่อปกป้องและอนุรักษ์

(๔) ที่ตั้ง:

- สวนนิเวศป่าชายเลนเซินเจิ้น: เขตธรรมชาติป่าชายเลนฟูเทียนในเมืองเซินเจิ้น
- มูลนิธิอนุรักษ์ป่าชายเลน: มีสำนักงานตั้งอยู่ที่เมืองเซินเจิ้น มณฑลกว่างตุง
- กว่างโจว (Guangzhou): เป็นเมืองหลวงของมณฑลกว่างตุง และอยู่ห่างจากเซินเจิ้นไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ

เงินไปทางตะวันตกเฉียงเหนือ

๒.๕) Xianhu Botanical Garden, Chinese Academy of Sciences, Guangzhou City, Guangdong Province

สวนพฤกษศาสตร์ซีอานหู มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์จีน กว่างโจว มณฑลกว่างตุง เป็นสวนพฤกษศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของจีน ขนาด ๕๔๖.๐๐ เฮกตาร์ มีความหลากหลายทางชีวภาพสูง มีจุดชมวิวหลายแห่ง เช่น สวนอาซาเลีย สวนซากุระ และเป็นแหล่งรวมพืชหายาก มีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การพักผ่อนและเที่ยวชมธรรมชาติ

ข้อมูลเบื้องต้น

- สถานที่ตั้ง: มณฑลกว่างตุง, ประเทศจีน
- ขนาด: เป็นหนึ่งในสามสวนพฤกษศาสตร์ที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ

- ความหลากหลายทางชีวภาพ: รวบรวมพืชพรรณจำนวนมาก ทั้งพืชที่เหลืรอดและสายพันธุ์หายาก
- จุดชมวิว:มีส่วนอาซาเลีย, สวนชากระ และจุดชมวิวอื่น ๆ อีกหลายสิบแห่ง
- สภาพแวดล้อม มีบรรยากาศเงียบสงบ เหมาะแก่การเดินเล่น พักผ่อน หรือพาครอบครัวมาเที่ยว
- ได้รับการจัดอันดับให้เป็น "๑ ใน ๑๐ สถานที่ท่องเที่ยวที่ดีที่สุดในกวางโจว"

๓) ภาคการนำเสนอรายงานของแต่ละประเทศ (Country Report)

โดยแต่ละประเทศทำการนำเสนอรายงานข้อมูลของประเทศ ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของแต่ละประเทศ ข้อมูลด้านการป่าไม้ และการดำเนินการเกี่ยวกับพื้นที่คุ้มครองของแต่ละประเทศ ซึ่งเนื่องจากประเทศที่เข้าร่วมสัมมนาครั้งนี้อยู่ในทวีปอื่น นอกเหนือจากทวีปเอเชีย ทำให้ได้รับข้อมูล และมุมมองเกี่ยวกับการดำเนินการเรื่องพื้นที่คุ้มครองที่แตกต่างกัน

๓.๓ ประโยชน์ที่ได้รับ

☒ ต่อตนเอง

๑) ได้เรียนรู้ รับทราบข้อมูล และทราบถึงความก้าวหน้าในวิวัฒนาการด้านการจัดการพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่คุ้มครองของประเทศจีน ที่มีแนวทางที่ชัดเจนจากนโยบายของผู้นำประเทศ "น้ำเขียวป่าขจี คือภูเขาทองภูเขาเงิน" ซึ่งเป็นแนวคิดหลักที่เน้นคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมของป่าไม้ โดยประโยชน์นี้ได้ถูกนำมากล่าวอ้างในการบรรยายในทุกหัวข้อ จากนโยบายและการปฏิบัติที่เข้มแข็งและต่อเนื่อง ทำให้พื้นที่ป่าไม้ และความหลากหลายทางชีวภาพด้านป่าไม้ได้มีการเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน แม้แต่สภาพภูมิประเทศที่เป็นทะเลทรายก็สามารถใช้ประโยชน์ในการติดตั้งระบบพลังงานแสงอาทิตย์ รวมถึงการดำเนินการเพื่อลดการเพิ่มขึ้นของการเป็นทะเลทราย นอกจากนี้ยังมีวิวัฒนาการด้านการศึกษาและวิจัยในหัวข้อที่เกี่ยวกับป่าไม้ สิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์จำนวนมาก มีห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือทันสมัย

๒) ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและความเป็นอยู่ของประชาชนชาวจีน การใช้รถยนต์ไร้ระบบไฟฟ้า การจัดที่อยู่อาศัยในรูปแบบของตึกมากกว่าเป็นบ้านตามสองข้างทาง การปรับรูปแบบเป็นสังคมไร้เงินสดที่ต้องใช้ระบบสแกนทั้งการสั่งอาหารและการจ่ายค่าอาหาร คาร์ตไฟฟ้า และค่าสินค้าต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินชีวิตประจำวันที่มีทั้งเคร่งครัด เช่น การทอนเงินลูกค้า ที่ต้องไม่ให้ขาด และที่ยังมีจุดอ่อน เช่น การจราจรที่ค่อนข้างสับสนและมีการใช้แทรกกันมาก การขี่มอเตอร์ไซด์บนฟุตบาท และการสูบบุหรี่ในสถานที่ต่าง ๆ อย่างไม่จำกัด

๓) ได้รับทราบข้อมูลของประเทศต่าง ๆ ของผู้เข้าร่วมการสัมมนา ได้เรียนรู้มุมมองและแนวทางการจัดการพื้นที่คุ้มครองของประเทศอื่น ๆ ที่มีสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างแตกต่างจากประเทศไทย

๔) ได้พัฒนาการสื่อสารภาษาอังกฤษ ทั้งการพูด อ่าน และเขียน รวมทั้งได้เรียนรู้การใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ที่ช่วยในการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ เนื่องจากโดยทั่วไปประชาชนจะใช้เพียงภาษาจีนและไม่นิยมพูดภาษาอังกฤษ

☒ ต่อหน่วยงาน

๑) การเข้าร่วมการสัมมนาในนามประเทศไทย เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน ในด้านวิชาการด้านป่าไม้ ซึ่งใน NAFGA ได้จัดให้มีการสัมมนาในหลากหลายหัวข้อ หากได้รับการเชิญให้เข้าร่วมจะทำให้กรมป่าไม้ได้รับข้อมูลข่าวสาร และความรู้ด้านการป่าไม้ของนานาประเทศ

๒) การเข้าร่วมสัมมนาที่มีหลากหลายประเทศเข้าร่วม นอกจากเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเรื่องข้อมูลและงานวิชาการต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ

๓) แนวทางการจัดการพื้นที่คุ้มครองของประเทศจีน สามารถนำไปมาปรับใช้ได้ในประเทศไทย เช่น การมีเพียงหน่วยงานเดียวในการจัดการด้านป่าไม้ เพื่อให้เกิดการดำเนินการที่เป็นแนวทางเดียวกัน การใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการผลักดันการบุกรุกเข้ามาในพื้นที่ประชาชนหรือในเมืองของช้างป่า รูปแบบและแนวทางการจัดพื้นที่สีเขียวใจกลางเมือง เพื่อประโยชน์ทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและยังนำไปสู่สุขภาพอนามัย และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนด้วย

ส่วนที่ ๔ ปัญหา/อุปสรรค

การไปเข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้มีปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

๑. ประชาชนส่วนใหญ่ รวมทั้งวิทยากรที่มาบรรยายในหัวข้อต่าง ๆ ไม่ใช่ภาษาอังกฤษ แม้กระทั่งในเอกสารการนำเสนอ ต้องมีผู้แปลให้ ทำให้อาจไม่ได้รายละเอียดของข้อมูลที่ครบถ้วน กรณีที่ผู้แปลไม่เข้าใจในศัพท์เทคนิคทางด้านป่าไม้ อาจทำให้ความหมายเปลี่ยนไป รวมทั้งการถาม-ตอบ ผ่านล่ามทำให้เกิดความลำบาก

๒. เจ้าหน้าที่ผู้ดูแลผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่มีนักวิชาการทางด้านป่าไม้ ทำให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาไม่สามารถสอบถามรายละเอียดเกี่ยวกับข้อมูลทางวิชาการได้อย่างสะดวก ผู้บรรยายหรือผู้ที่นำเยี่ยมชมที่พูดภาษาอังกฤษได้นำน้อย การสอบถามในรายละเอียดจึงมีข้อจำกัด

๓. เนื่องจากหัวข้อสัมมนาส่วนใหญ่เป็นทางด้านวิชาการ ดังนั้นหากผู้เข้าร่วมไม่มีความรู้พื้นฐานด้านวิชาการป่าไม้ อาจทำให้ไม่สามารถรับความรู้ได้อย่างเต็มที่

๔. การสื่อสารภาษาอังกฤษของผู้เข้าร่วมสัมมนาที่มาจากหลายประเทศ สำเนียงการออกเสียงที่ต่างกันมาก อาจทำให้สื่อสารกันเข้าใจยาก

ส่วนที่ ๕ ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

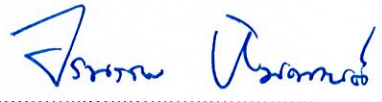
๑) การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหลายระดับไปร่วมกันเป็นการพัฒนาที่ดี เนื่องจากแต่ละคนจะมีความสามารถและความชำนาญที่แตกต่างกัน จะสามารถช่วยเหลือกันในด้านต่าง ๆ ได้ อย่างไรก็ตามในแต่ละกลุ่มควรมีนักวิชาการป่าไม้ไปด้วย เนื่องจากการสัมมนาต้องการความรู้พื้นฐานด้านป่าไม้

๒) การเปิดโอกาสให้บุคลากรของกรมป่าไม้เข้าร่วมการสัมมนาในระดับนานาชาติ เป็นการพัฒนาศักยภาพของกรมป่าไม้ เพิ่มองค์ความรู้ เปิดรับข้อมูลข่าวสารนอกองค์กร บุคลากรได้พัฒนาในด้านการใช้ภาษา การสื่อสาร รวมไปถึงเป็นการสร้างเครือข่ายสำหรับความร่วมมือด้านป่าไม้กับนานาประเทศ ดังนั้นควรมีการจัดโครงการเช่นเดียวกันนี้อีกอย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้บุคลากรของกรมป่าไม้ในทุกระดับได้เข้าร่วมโครงการ จะเป็นการพัฒนาทั้งส่วนบุคคลและเกิดประโยชน์ต่อองค์กร

๓) บุคลากรของกรมป่าไม้ควรพัฒนาในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ แม้ว่าการไปสัมมนาในบางประเทศ เช่น ประเทศจีนจะไม่นิยมใช้ภาษาอังกฤษ แต่อย่างไรก็ตามเอกสารในทางวิชาการส่วนใหญ่ยังคงเป็นภาษาอังกฤษ ความสามารถในการอ่าน เขียน และพูดภาษาอังกฤษจึงยังคงมีความสำคัญ

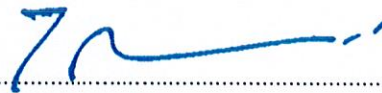
๔) บุคลากรที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมการสัมมนาในต่างประเทศ ควรมีการเตรียมการสำหรับการใช้ชีวิตประจำวันที่เหมาะสมในประเทศนั้น ๆ เช่น การเตรียมเครื่องมือหรือ application สำหรับการสื่อสาร (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษ) การใช้จ่ายซึ่งอาจมีระบบการจ่ายด้วยเงินสดจำกัด เครื่องแต่งกายที่เหมาะสมกับสภาพอากาศ รวมไปถึงการสัมมนาที่ใช้ระยะเวลาสั้น อาหารที่ผู้จัดเตรียมให้อาจเหมือนกัน หรือรสชาติแบบเดียวกันทุกวัน ต้องเตรียมอาหารของตัวเองไปด้วย

๕) เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งเกียรติของประเทศและหน่วยงาน ผู้เข้าร่วมสัมมนาจำเป็นต้องเป็นคนตรงต่อเวลา ตั้งใจและให้ความสนใจในการศึกษาและดูงาน ซึ่งการเข้าร่วมสัมมนาในครั้งนี้คณะของประเทศไทยทำให้ผู้จัดรู้สึกประทับใจและให้การดูแลเป็นพิเศษ

(ลงชื่อ).....

(นางวรพรรณ หิมพานต์)

รักษาการในตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการส่งเสริมการปลูกป่า

(ลงชื่อ).....

(นายทรัพย์สิน จงดี)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

(ลงชื่อ).....

(นางโสภี บริสุทธิ์)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวพิชญา นิตกุลรักษ์)

นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวกฤษฎา แม่บ้าน)

นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ

ภาพประกอบ

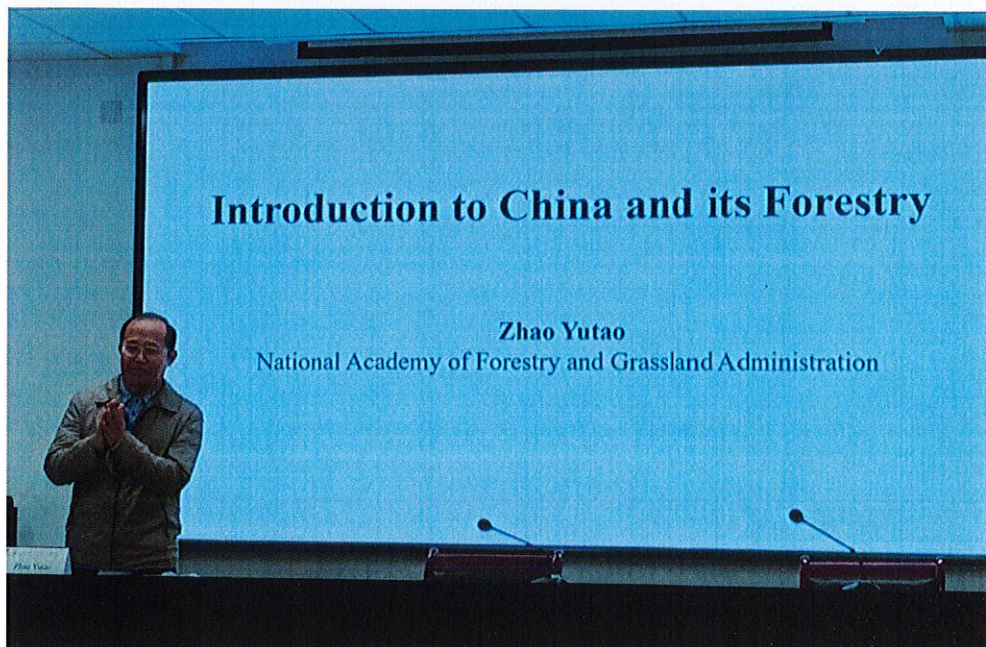
พิธีเปิด โดย Mr. Zhao Yutao, Vice President, NAFGA

เรียนการใช้พู่กันเขียนอักษรจีน โดย Professor Xu Jing

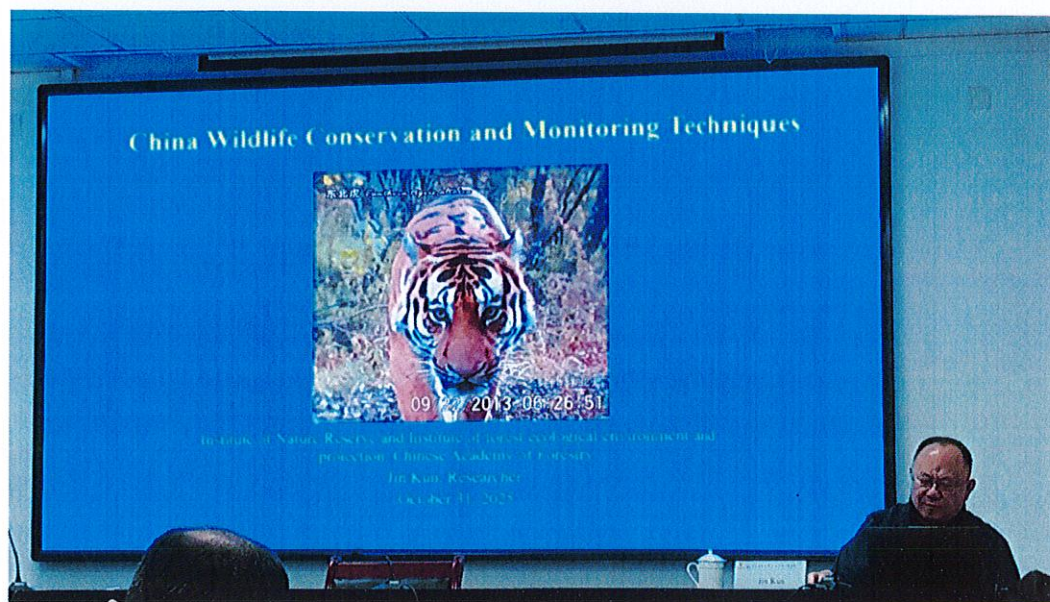
ถ่ายภาพผู้เข้าร่วมสัมมนาพร้อมกับ Vice President, NAFGA

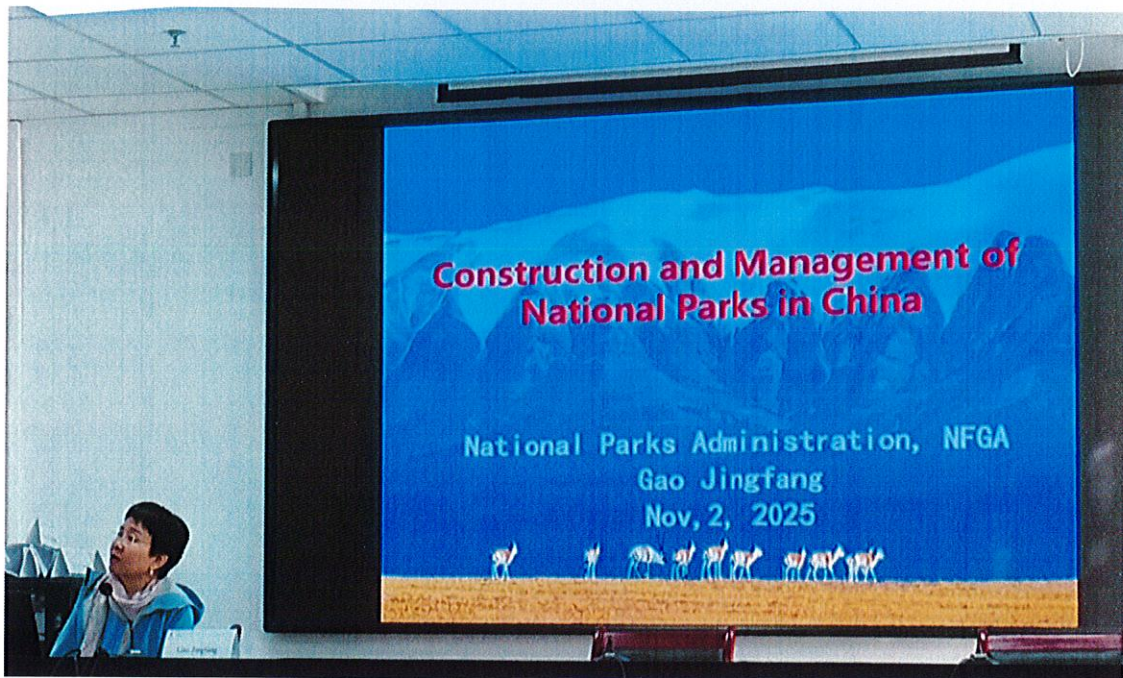
บรรยายหัวข้อ “Introduction to China and its Forestry” โดย Mr. Zhao Yutao

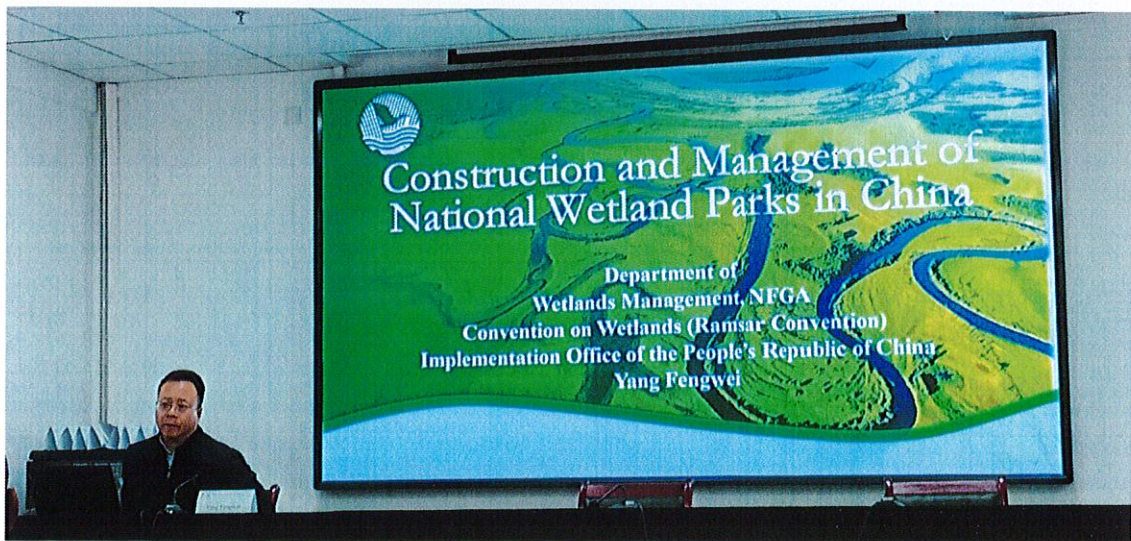
บรรยายหัวข้อ “China’s Non-timber Forest-based Economy and Forest Tourism”
โดย Mr. Chen Xingliang

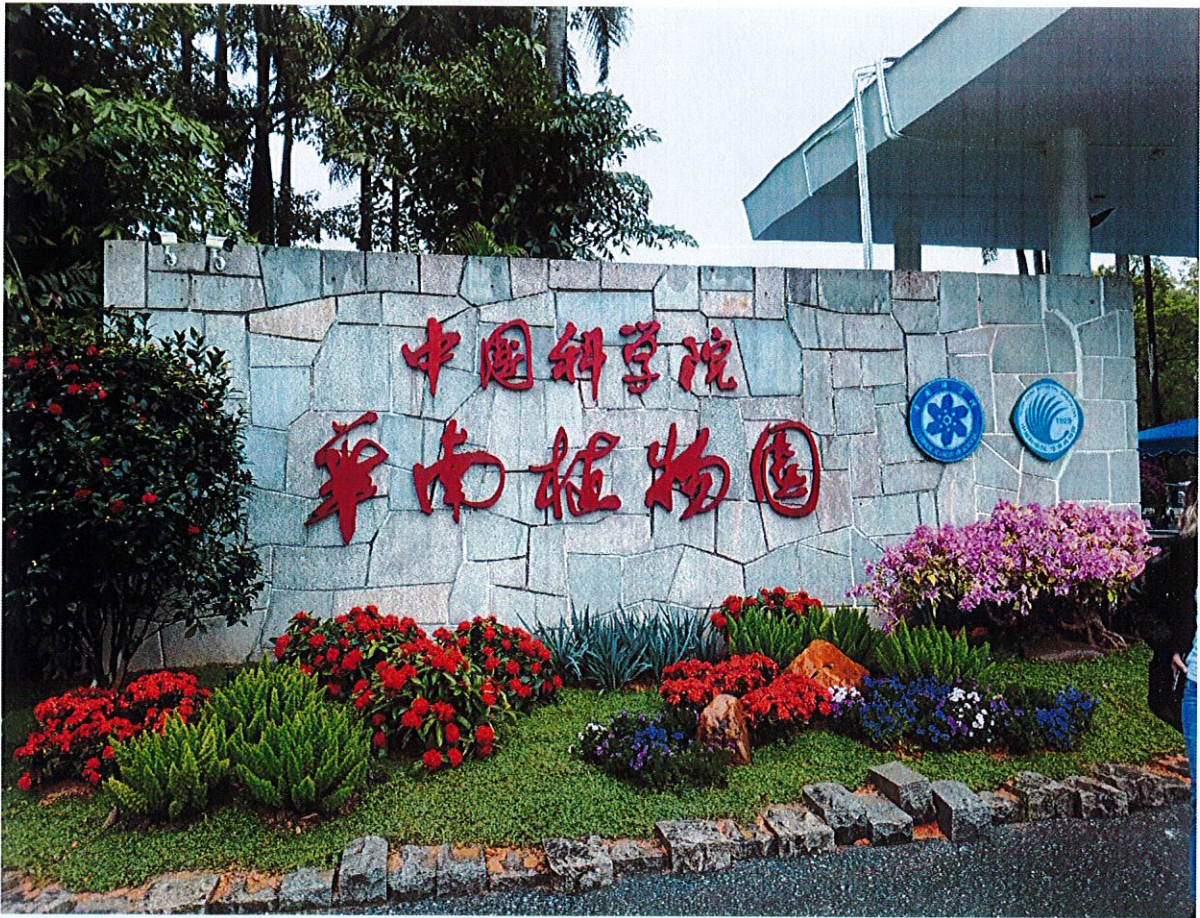
บรรยายหัวข้อ “China Wildlife Conservation and Monitoring Techniques”
โดย Mr. Jin Kun

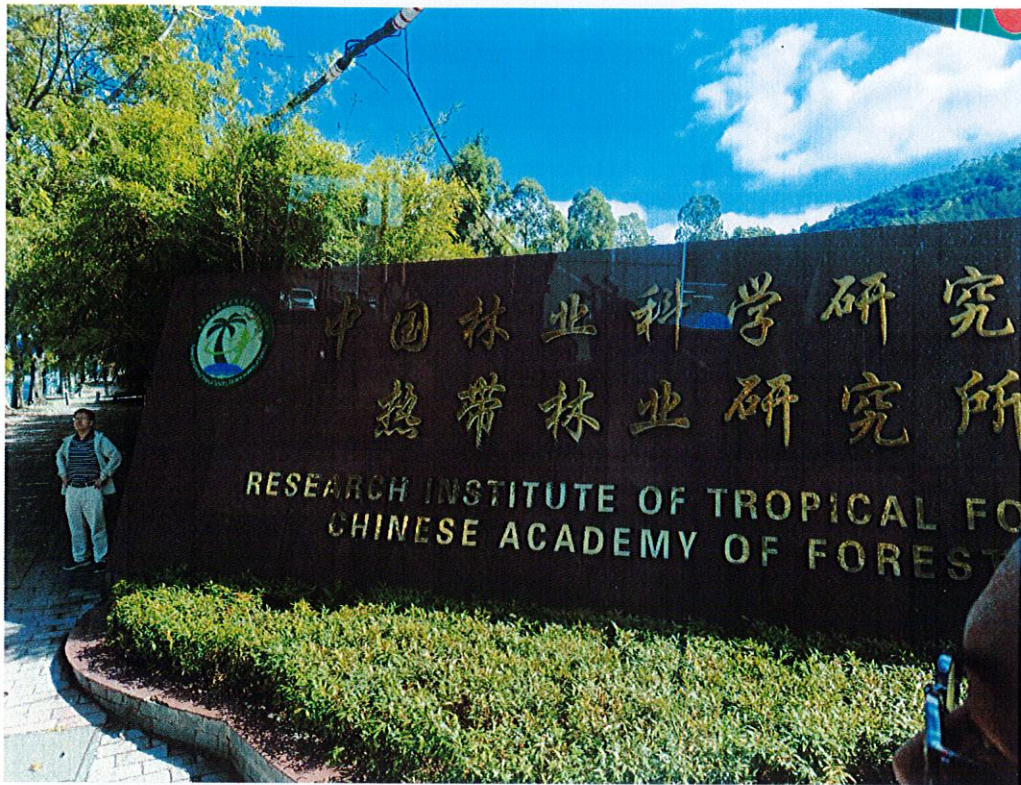
บรรยายหัวข้อ “Construction and Management of National Parks in China”
โดย Ms. Gao Jingfang

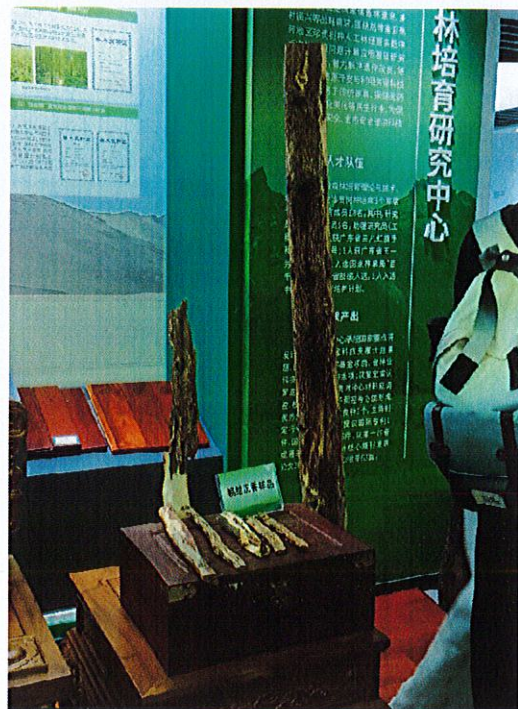
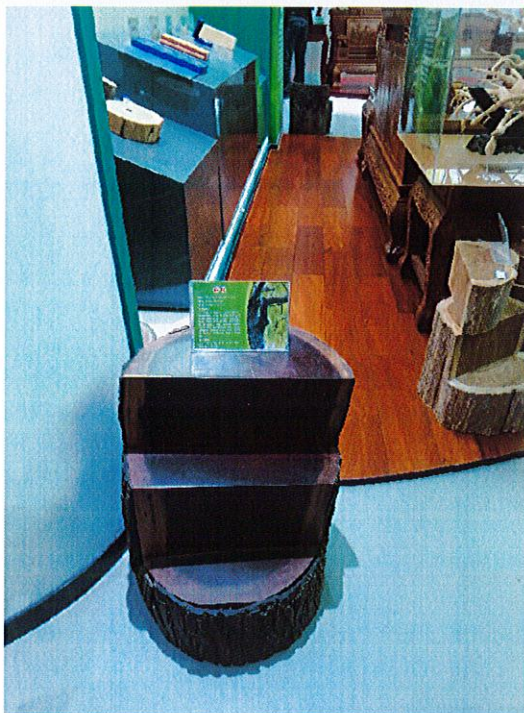
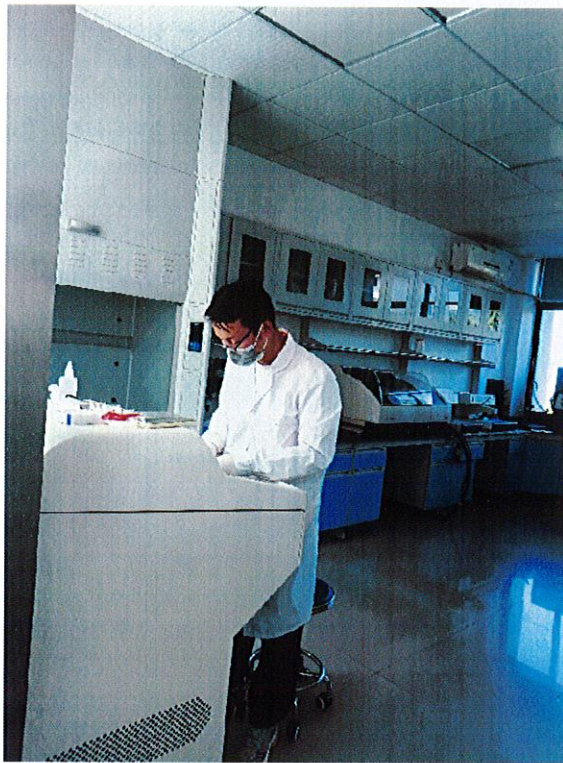
บรรยายหัวข้อ “Construction and Management of National Wetland Parks in China”
โดย Mr. Yang Fengwei

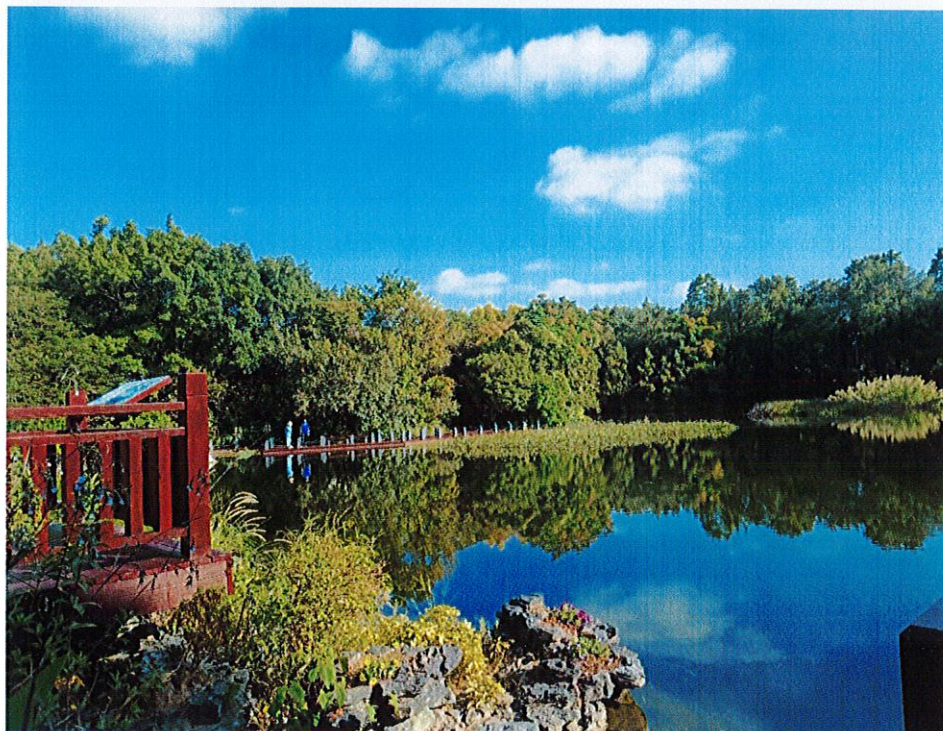
การดูงานที่ South China National Botanical Garden, Chinese Academy of Sciences,
Guangzhou City, Guangdong Province

การดำเนินงานที่ Research Institute of Tropical Forestry, Chinese Academy of Forestry,
Guangzhou City, Guangdong Province

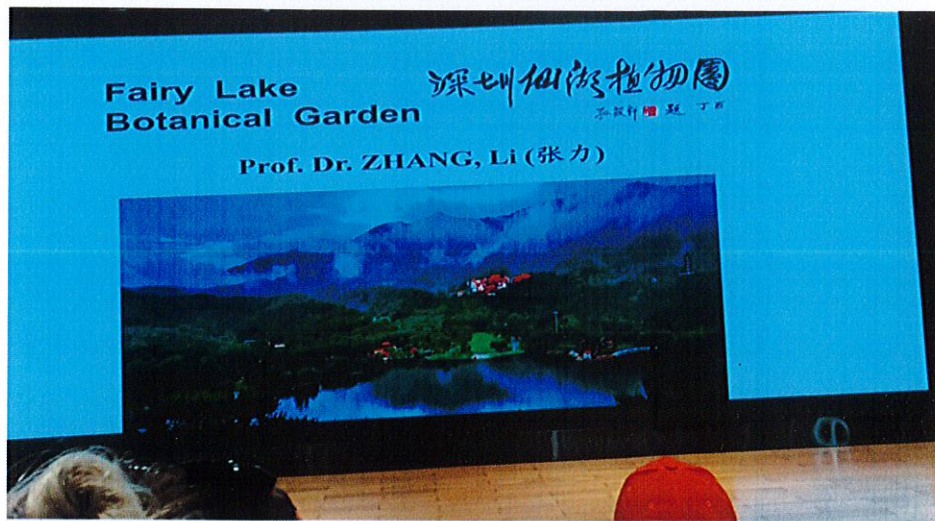
การดำเนินงานห้องปฏิบัติการและห้องแสดงผลงานที่ Research Institute of Tropical Forestry, Chinese Academy of Forestry, Guangzhou City, Guangdong Province

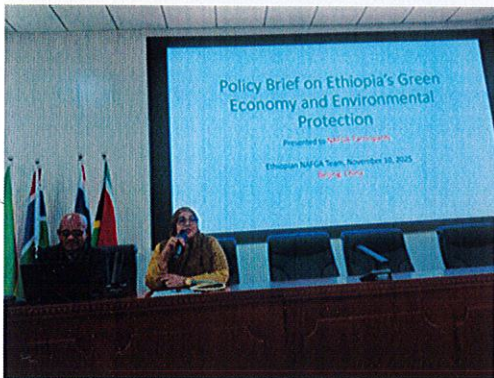
การดำเนินงานที่ Haizhu Wetland Park, Science, Education and Outreach Center, Guangzhou City, Guangdong Province

การดูงานที่ Shenzhen Mangrove Ecology Park, Mangrove Conservation Foundation,
Guangzhou City, Guangdong Province

การดูงานที่ Xianhu Botanical Garden, Chinese Academy of Sciences, Guangzhou City,
Guangdong Province

Title: A Comprehensive Experience on the Seminar Nature Reserve Construction for Developing Countries

การนำเสนอ Country Report ของแต่ละประเทศ

บรรยายเรื่อง The Theory and Practice of China's Ecological Civilization Construction
โดย Mr. Zhao Yutao, Vice President, NAFGA

พิธีปิด โดย Mr. Zhao Yutao, Vice President, NAFGA

การเรียนรู้วัฒนธรรมชม The Great Wall: The Juyongguan Part

สภาพทั่วไปที่แสดงความกลมกลืนระหว่างความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจกับสิ่งแวดล้อม
ปลูกต้นไม้ให้ดอกประดับตามท้องถนน

การรับใบประกาศนียบัตรเมื่อจบการสัมมนา

25H4396008

(Translation)

沃拉蓬·希玛潘 来自泰
国，自 2025 年 10 月 29 日至
2025 年 11 月 11 日在北京参
加了由中华人民共和国商务

部主办、国家林业和草原局管理干部学院承办的
发展中国家自然保护地建设专题研修班，特此证
明。

This is to certify that WORAPHUN HIMMAPAN
from Thailand has completed Seminar on Nature
Reserve Construction for Developing Countries
sponsored by the Ministry of Commerce and
organized by National Academy of Forestry and
Grassland Administration of China from October 29
2025 to November 11, 2025 in Beijing, People's
Republic of China.

中国援助
CHINA AID
FOR SHARED FUTURE

Ministry of Commerce
People's Republic of China
November 11, 2025

25H4396009

萨布辛·翁迪 来自泰国，
自 2025 年 10 月 29 日至 2025
年 11 月 11 日在北京参加了由
中华人民共和国商务部主办、

国家林业和草原局管理干部学院承办的发展中
国家自然保护地建设专题研修班，特此证明。

(Translation)
This is to certify that SABSIN JONGDEE from
Thailand has completed Seminar on Nature Reserve
Construction for Developing Countries sponsored by
the Ministry of Commerce and organized by National
Academy of Forestry and Grassland Administration
of China from October 29, 2025 to November 11,
2025 in Beijing, People's Republic of China.

Ministry of Commerce
People's Republic of China
November 11, 2025

25H4396010

索佩·波里苏特 来自泰
国，自 2025 年 10 月 29 日至
2025 年 11 月 11 日在北京参
加了由中华人民共和国商务

部主办、国家林业和草原局管理干部学院承办的
发展中国家自然保护地建设专题研修班，特此证
明。

(Translation)
This is to certify that SOPEE BORISUT from
Thailand has completed Seminar on Nature Reserve
Construction for Developing Countries sponsored by
the Ministry of Commerce and organized by National
Academy of Forestry and Grassland Administration
of China from October 29, 2025 to November 11,
2025 in Beijing, People's Republic of China.

Ministry of Commerce
People's Republic of China
November 11, 2025

25H4396006

(Translation)

皮查雅·尼蒂库拉克 女
自泰国，自 2025 年 10 月 29
日至 2025 年 11 月 11 日在北
京参加了由中华人民共和国

商务部主办、国家林业和草原局管理干部学院承
办的发展中国家自然保护区建设专题研修班，特
此证明。

This is to certify that PITCHAYA NITIKULRAK from
Thailand has completed Seminar on Nature Reserve
Construction for Developing Countries sponsored by
the Ministry of Commerce and organized by National
Academy of Forestry and Grassland Administration
of China from October 29, 2025 to November 11,
2025 in Beijing, People's Republic of China.

Ministry of Commerce
People's Republic of China
November 11, 2025

25H4396007

(Translation)

克里查雅·梅班 来自泰
国，自 2025 年 10 月 29 日至
2025 年 11 月 11 日在北京参
加了由中华人民共和国商务

部主办、国家林业和草原局管理干部学院承办的
发展中国家自然保护区建设专题研修班，特此证
明。

This is to certify that KRITCHAYA MAEBAN from
Thailand has completed Seminar on Nature Reserve
Construction for Developing Countries sponsored by
the Ministry of Commerce and organized by National
Academy of Forestry and Grassland Administration
of China from October 29, 2025 to November 11,
2025 in Beijing, People's Republic of China.

Ministry of Commerce
People's Republic of China
November 11, 2025